

Svenska kyrkans Kyrkostyrelse
751 70 Uppsala

Yttrande över förslag till ”En liten bönbok”

Sveriges Kristna Råd tackar för möjligheten till yttrande över Svenska kyrkans förslag till En liten bönbok. Eftersom bönen är en viktig del i enhetsprocessen är det värdefullt för oss att få ta del av och ge synpunkter på förslaget till bönboken.

Vi noterar även med tacksamhet att man i det nuvarande förslaget tagit hänsyn till de synpunkter som gavs såväl från SKR som från enskilda medlemskyrkor separat till det förra förslaget En liten bönbok – Hjärtats samtal.

Ett av Svenska kyrkans grundläggande dokument

Det framgår i motiveringarna och direktiven att En liten bönbok är ett grundläggande dokument för Svenska kyrkan. Tanken har inte varit att utforma en ekumenisk bönbok, som i sin helhet skulle kunna användas av flertalet kyrkor i Sverige. I vårt yttrande vill vi därför inte så mycket gå in på enskilda detaljer, eftersom vi inte ser det som vår uppgift att uttala oss om det som är specifikt och internt för Svenska kyrkan. Vi vill endast ge några allmänna ekumeniska synpunkter.

Ekumenisk användning

I motiveringarna står att bönerna skall kunna användas också av kristna från andra traditioner och inte vara kyrkoskiljande. Vi har inte funnit någon bön som innehåller något stötande gentemot andra kyrkor och vi är tacksamma för det delvis nya material som nu kommer att finnas tillgängligt för ekumenisk användning.

Böner för kristen enhet

SKR skulle gärna önska att fler böner om kristen enhet hade ingått i förslaget. Böner om fred och enhet mer allmänt saknas inte, men det finns inte så många om kyrkans synliga enhet. (Jfr *Charta Oecumenica* kap. I) Vi har endast funnit två böner av detta slag, den ena är nr 68 *Enhet i tron*, (bearbetning ur Palus VI:s bönbok), som alltså handlar om att bli ett i tron men inte uttrycker något mer preciserat om kyrkans enhet. Nr 111, som härrör från Johannes Chrysostomos, har däremot rubriken *Kyrkans enhet*, och svarar mot vad vi efterlyser.

Inom SKR finns givetvis ett behov av böner för kristen enhet, t.ex. vid större ekumeniska gudstjänster men även vid den enkla dagliga bönen på Ekumeniska Centret i Sundbyberg. Vi har konstaterat att i de bönböcker som nyligen utkommit på de kyrkliga förlagen finns inte heller många böner av den här typen. Frågan måste ställas vad detta kan bero på. – Om det

fanns mer material för bön om kristen enhet skulle nog saken i sig uppfattas mer angelägen och fler gudstjänster och andakter skulle utformas med detta tema som centrum

Samling vid olycka eller dödsfall

Vi uppskattar att man i förslagen till samling vid olycka eller dödsfall har tagit hänsyn till dagens mångreligiösa samhälle och givit konkreta exempel på psaltarpsalmer som kan fungera livstolkande också för judar och muslimer (42, 46, 61, 121, 130, 139). Nyligen i samband med jordbävningkatastrofen i Sydostasien har vi sett att det finns ett sådant behov av bön i mångreligiösa sammanhang. Den här typen av bön har ju redan tidigare förekommit i Sverige i samband med stora olyckor (Göteborgsbranden, Estonia m.m.) När katastrofen väl blivit ett faktum, är det en lättnad för de inblandade ha ett genomtänkt material av det här slaget att tillgå.

Aftonböner

Slutligen vill vi ta upp en liten liturgisk detalj i ett par av aftonbönerna. I motiveringarna anges att aftonbönen främst bygger på kompletoret och att olika cantica ur bibeln föreslagits utöver Nunc dimittis. Därmed har grundprincipen angivits och man har varken bundit sig vid den klassiska formen av vesper eller kompletorium. För dem som är vana vid tidegården blir det dock lite egendomligt med kompletoriets responsorium In manus tuas (växelläsningen I dina händer) i kombination med vespers Magnificat. Kombinationen förekommer vid måndagens och fredagens aftonbön. Frågan om detta är vesper eller kompletorium måste inställa sig för den som är förtrogen med tidebönstraditionen. I Tidegården, Kyrkans dagliga bön, den ekumeniska tidegården, som man bygger på, följs den klassiska strukturen med vesper och kompletorium som två olika tideböner. Eftersom vespers inte har samma karaktär som kompletoret i tidebönstraditionen skulle det ha varit bättre att inte föra ihop dessa båda tideböner till en allmän aftonbön som nu skett i ett par fall.

Avslutning

Detta yttrande har sammanställts av Katrin Åmell, direktor för Ekumenisk teologi vid Sveriges Kristna Råd, tillsammans med en ekumeniskt referensgrupp. Beslut om yttrande fattas av arbetsutskottet denna dag.

Svenska Missionskyrkan kommer att avge ett kompletterande, eget yttrande.

Sundbyberg 2005-02-01
SVERIGES KRISTNA RÅD

Fredrik Emanuelson
Vice ordförande i AU

Sven-Bernhard Fast
Generalsekreterare

Katrin Åmell
Direktor för Ekumenisk teologi